

ROMÂNIA LITERARĂ.

Nº 2.

Bassi.

8. Ianuarie, 1855.

Ромънїи дїн Доброїа.

Într'o кълъторїе де треї лънї шї цїсмътате, вї Доброїа, стъдїл меѣ спецїал п'аѣ цїнтїт ла алтъ чева де къл ла интересл Търчїеї, вї армонїе къ ачел Ромънїлор, вї тот чеа че poate спорї провъчереа авъдїеї. Четїторїї Јърналълї де Константїнополї къноскѣ ресслдатълъ ценерал ал черчетърїлор меле. Ромънїї чеї маї мълдї вїнсъ, сокотеск къ пѣ мѣ вор цїне де рълъ дакъл ле воїлъ спъне шї лор вї деосевї деспре челе че ам дескоперїт асърпа Ромънїлор дїн Доброїа.

Доброїа este o цearъ че се вїтїнде, вїнтре Дънърѣа шї вїнтре Мареа-Неагръ, вїнтр'o лънцїме де 100 де оаре, къпрїнънд престе 1000 де лере патрате, шї авънд, де ла Дънърѣ ла Маре дїстанцеле зрмътоаре: чеа маї маре де 40 де оаре, чеа маї мїкъл де 9, чеа маї мїкъл вїнсъ маї плїнъ де вїитор де 11, чеа маї лъкратївъл де 22 де оаре. Ачeastъ дїн зрмъ арѣ вї Балчїк портъл єї менїт де патъръ а фї чел маї въл шї маї сїгръ дїнтре а ле Мърѣї-Негрѣ. Нъ este цearъ пе лъме каре, вїнтр'аша вїнгстъл вїтїндере де пълмїнт, се къпрїндъл маї мълте монзменте антїче ка Доброїа: лъкръ че аратъл маї вїне де къл

орї-че амї зїче єѣ, вълне семне асърпа вїиторїмеї ачesteї церї, кълнд ea ва емї дїн стареа де сълъвълчїе шї де вїгделенїре вї каре се афлъл асълзї. Дїн дїстанцъл вї дїстанцъл, фoарте апроапе зна де алта, пе мовїле шї пе деалърї, се вълдъл рїнїле четърълор романе атъл пе цертърїле мърѣї къл шї пе малъл Дънърѣї. Асемене вї мїзлокъл церї се вълдъл, дїн зарѣ вї зарѣ, деосевї де рїнеле де четърдї, атъл де мълте мовїле патрале шї артїфїчїале вїнкъл де ле-ам прїївї ка мормїнте де оутї, дїн каре мълте шї сїнт, ам пълѣ вїнтр'адевъл зїче къл „Ромънъл вї Доброїа калъл претстїндене пе рїнїле мърїреї стръвъллор сеї!“

Пентрълъ зп археолог ромън, Доброїа антїкъл (пълмїтъл шї Skitia-Mїкъл), este o мїнъл пoѣл шї вїавъдїтъл. Четъръїле романе дъръмате де тоате цїнтеле че аѣ кълкат пе пълмїнтъл Доброїеї, сїнт семне вївѣдепате де темерїле че аваѣл Романїї де а ведѣ пълвълнд пе аколѣ асърпа лер, ка прїп о поартъл фїреаскъл, тоате неамърїле варбарѣ дїн Еърона шї Asia. Кълїле де ла Маре ла Дънърѣ сїнт фълкълте де Ромънї, стрънепoцїї Романїлор. Аша, вїнтре алтеле, este зп дъръм антїернъл къл неатър каре мерѣе паралел къл шанцъл къръїа Търчїї, вїмпрезпъл къл челелалте пооаре, вї зїкъл шанцъл лъї Траїан; алт дъръм мерѣе де ла Silistra ла Балчїк. Mangalia, Kїstenѣea, Баба,

Сакчеа, Ігница, Хірсова ш.ч.л... sînt atâtea însemnate pînăcîrî zînde кълъторѣл ромън афлѣ semne învederate de o vechie colonisătză romănă. Колоанеле де мармѣрѣ ші де гранит, капителиле де стилл чел маі кѣрат, ornamentele iskăsite че закѣ în pîine sînt o dovadă încredințătoare кь Romanii аѣ окъпат локъриле ачесте пѣ кьнд артеле ла дъншиі ацъnsesерѣ ла чел маі нал grad de înфлорире. Ла Кисстенѣа везі idolі skobіці кь о iskăsinцъ, pot zice, ne imitatъ зъкъ. Tot аколеа, în zidіx, am gъsit o neatrъ кь доѣе капете де воѣ, înкзпцъsrate кь гірландъ ші деспърцъте кь stede, neatrъ че сеамънъ кь ornamentele Kasei muniсipale din Търин; зп аресмътаріx mare de мармѣрѣ, скълнтат întokmaі ка венистерѣл din Pisa; zidіx ла ла Мангалиа, кареле формеазъ портѣл рѣinat, сеамънъ кь ачел де ла Чивита-Векіа; templeл Dianei ла Амчереа desrponat de кълъгъриі ромъні каріі ші-аѣ фъкѣт аколеа о monastipe; templeл де ла Нікъліцел, четате зисъ а лѣі Traian, префъкѣт în bisepікъ; stavіла де neatrъ не дрѣмѣл Silistreі, ші о мълцъме де алте asemene лъкрърі рѣmase din vechiea strълѣчире а Доброцѣі, sînt o vie dovadă de înрізриреа попоарелор аpxsene азыра ачестеі цері де марціне între Езропа ші Asia.

Трекънд інсъ рѣпиде де ла тѣмпъриле векі ла starea де фацъ Доброцѣа інфъцшоезъ, în vріівиреа імпопорімеі еі, чеа маі къріоасъ адънъtză de neamъrі deosebite, дѣнтре каре Ромъніі, пъмерациі інтр'о сѣмъ кь Търчій, фігъреазъ маі мълт де цъзмъtate. Алъtzărea кь 15 мѣі ші маі вѣне де фаміліі де тоате челелалте neamъrі ла о лалъ, Ромъніі де'мпрезънъ кь Търчій се sokotesкѣ neste 15 мѣі ші маі вѣне де фаміліі. Neamъrіле ачесте, venite din toate пърциле în Доброцѣа, аї гъsit аколѣ зп пѣмѣнтъ взн ші фоарте poditor zînde мѣ-аѣ întemeіѣт о поѣъ patrie. De ші нъ este маі poditoare де къл Мол-

dova інсъ, în pріівиреа îndemълъrіlor негодълѣі, Доброцѣа este кь мълт маі фаворітъ де къл dînsa: de o parte Дънъzărea ші де алта Marea-Neagrъ фортънд нентрѣ о цѣаръ аша де мѣкъ о mare întіндеpe де цѣрмъrі.

De ла mare ла Дънъzărea ші пре талѣл пълъ ла Silistra, пънкъtă zînde м'ам опріт кь кълъторіа mea, се афлѣ шѣнте-зѣчї ші зпѣл де sate ромънешї. Ромъніі sînt ашезацїі ла поалеле кодрілор ші не талѣл апелор, кълчї лор ле плаче змѣра де кодрѣ verde ші рекоареа де апъ limpede; ла алт локъ сѣ пѣї кацїі кь пѣї гъsemtı.

Statistika аръtzătoare де пѣмъrѣл сѣфлетелор ші де авереа челор треі мѣі шѣсе săte чѣнчї-зѣчї ші шѣсе де фаміліі де Ромъніі este зрмъtoare: 4603 варѣаци; 4728 фемеі; 6789 вѣіеці; 8367 фете; 1800 jъні фечіорі; 1744 фете марї. Ачестіа аѣ о авере ін вѣте, ін мѣере ші ін олоіx, че се poate estima ла 15 milioane 410 мѣі ші 5 săte де леі. Четѣнд інтр'ачесте чѣфре дънре към не-аѣ інвѣцат Napoleon чел mare, афлѣм о dovadă vie кь ін імбелшъgare се інмълцескѣ оаменїі: à coté d'un pain naït un homme, аѣ zis кь мълт адевър Buffon.*

Інмълцѣреа Ромънілор ін Доброцѣа, о vedecı, este кълтръ авереа лор інтр'зп рапорт кь мълт маі mare де къл нентрѣ челе маі мълте локъrі: ін адевър, Ромънѣл ін Доброцѣа este інтр'о prosperitate де каре нічї зп цѣран де не фаца пѣмѣнтѣлї нъ се вѣкѣрѣ. Чѣфреле statistice не sînt o dovadă материалъ кь starea цѣранѣлїі ромън ін Доброцѣа, ін алъtzărare кіар кь ачеа а Ромънілор din Цѣара Ромънеаскъ, се poate sokoti ка ацъnsъ ла чел маі нал grad de înфлорире. Пріівѣнд ла Ромъніі din челе 71 де sate але Доброцѣі іі афлѣм кь еі sînt, ка ніште venitici, veniciі аколеа din toate цѣрїле локsite де Ромъніі ші алкъtzăbind маі ін фіеш-каре

* „Алъtzărea кь о пълне креште зп ом.“

sat ca o Dacie în miniatură. Требже инсъ съ фачем аиче о deosebire însemnată între импоримеа ромънъ statornik ашезатъ în цеаръ ши între ачеа пѣстореаскъ каре вине аicole, пентрѣ пѣвннатѣа тѣрмелор сале, din îngrăstимиле пѣнцилор Ардеалѣа. Аша, în сателе ромънилор добровоѣни, гѣсим о импориме ромънъ адзнатъ din Basarabia, din Молдова, din Бэковина, din Банат, ши маі алес din Цеара Ромънеаскъ. Лэкрѣ де мипаре! кѣм ачесті ромъни стрѣмѣтаги din кѣвѣриле лор челе маі întemeiéте аѣ аѣиѣнс аиче, în скѣрт тимп, ла аша бѣнъ stare în кѣт, кѣ toate пѣстѣриле зрмате într'а-тѣтеа рѣндѣри în кѣрѣя челор 50 de ані трекеѣи, еі totѣши аѣ крескѣт не інчетат ши аѣ адаос фѣрѣчѣреа лор материалъ!

Ромънѣа din Доброѣа este фѣрѣчитъ съ Тѣрчи ши цѣне кѣ дѣншиі. Ел аре, ка цѣран, нѣмаі пре импѣратѣа деасѣпра лѣ кареле este tot deodatъ ши проприетар ши stată; импѣратѣа, ка проприетар, іі дѣ нѣмаі dejma din чеа че фаче ши кѣнд се фаче. Tot чеі лѣнсеите ромънѣа în Доброѣа este пѣнеа сѣфлѣтеаскъ. Трѣнд отѣа în вине ши інdestѣлат фѣнд în невоіле челе трѣуеші, вине апоі ла ачеаа де се simte пѣтрѣнс ши де челелате невоі маі сѣвлѣме пре каре асемѣне ел катъ а ши ле інdestѣла; аша прѣтѣндѣне Ромъниі în Доброѣа simтѣ невоіа де даскалі пентрѣ а да інвѣѣтѣрѣ фѣлор лор. În кѣтева сате ам ши гѣсит даскалі не каре'—і цѣнѣ еі кѣ кѣлѣеала лор. Este кѣтаре sat каре аѣ ѣмѣлат ши нѣ с'аѣлѣsat пѣнъ н'аѣ фѣрат din Цеара Ромънеаскъ ѣн вѣет даскал не каре'л цѣнѣ ромъниі în синѣа лор маі вине де кѣм н'ар фѣ în синѣа лѣ Авраам.

Ромъниі аicoleа romaniseазъ пре toate попареле импревнъ локѣтоаре кѣ дѣншиі. Toate пѣатѣриле челелате ворѣскѣ лѣмба ромънѣа; кѣ Тѣрчиі ши кѣ Татаріі еѣ m'am інѣелес în ворѣвъ ромънѣше; în вѣсерѣкѣ, ши кѣар не ѣнде сѣнт Бѣлгарі, попиі tot în ромънѣше кѣнтъ ши че-

tesкѣ. Акѣм де ла сате romanisarea аѣ стрѣ-вѣтѣт ши prin тѣрѣри: аша în четатеа Silistra Ромъниі каріі sѣнт маі пѣѣниі ла нѣмѣр аѣ фѣ-кѣт ши пре Бѣлгар ши пре Грек а аскѣла în ромънѣше рѣгѣчѣнеа зѣсѣ де попѣ грек; în скоала орашѣа, zидѣт ши цѣнѣт кѣ кѣлѣеала челоралате неатѣри, даскалѣ кареле este Бѣлгар, інваѣт не тѣнері în лѣмба ромънеаскъ ка зна че este інѣелеасъ де тоѣи.

Ачесте ши алѣ асемѣне фанте sѣнт о вѣе доваѣт деспре десвѣлѣреа ла каре poate съ аѣиѣн-гѣ ромънѣа пострѣ кѣнд се аѣлѣ în импреѣи-рѣри приінѣоасе, кѣнд este în stare де а лѣкра din тоатѣ ініма пентрѣ sine ши аі сеі.

Че ар лѣнсі оаре ромънѣа din Доброѣа, сѣаѣ маі вине зѣкѣнд, кѣм ар інтрече ел не ромънѣа din prinѣпате кѣнд де аicoleа ар пѣтѣ траѣе ачеаа чеі лѣнсеите аicoleа, адѣкѣ: кѣлѣра сѣфлѣтеаскъ ши десволѣтареа наѣионалъ!

Невоіле Ромънѣа din Доброѣа în приівіреа моралъ фѣнд дар, пѣнъ ла оаре-каре град, tot ачелеші кѣ а тѣтрор челор трѣиторі în челе-лате провинѣи ромъне, оаре нѣ требѣе съ кѣѣтѣм а ле інdestѣла деопотрѣвѣ, ка prin інdestѣлареа ачѣаста съ асѣгѣрѣм кѣт маі вине виіторѣа пострѣ наѣионалъ?

Ла асемѣне де шѣтѣнтаре моралъ ши наѣионалъ мѣлат арѣи де фолос кѣлѣгѣрѣи адзнаті în челе доѣе мѣнѣстѣри ромънѣшѣ din Доброѣа, іар маі алес чеі din мѣнѣстѣреа де ла Кокос, каріі în кѣрѣс нѣ-маі де зече ані аѣ аѣиѣнс prin синѣре стрѣдѣнѣи-ле лор де а да кѣрѣмѣреі 7000 де леі не ап, че репрезѣтеазъ о есплоатѣре агрѣколѣ маі вине де 100,000 де леі. Ла че град де вѣнъ stare н'ар аѣиѣнѣе totимеа ромънилор din Доброѣа кѣнд ѣн ашезѣмѣнт statornik ле-ар інкеѣѣшиі десвѣ-лѣреа лор маі департе în приівіреа рѣлѣиоасѣ ши наѣионалъ импревнъ ши недеспѣрѣитъ?

КЪЛЪТОРИИ.*

DE LA BAIONA LA MARSILIA.

— Minznat închenst de кълъторие! ниčí калд, ниčí фриг, ниčí колъ, ниčí глод... кэм е маí вине.

— Къ адевѣрат; ши не лънгъ ачесте аван-тажъри адаоде къ тречет prin зна din чело маí фръмоасе пѣрци а Франциеí, сѣе зн чер лим-пиде ши албастръ каре се întinde деасъпра поастръ ка о волъ де smarand.

— Ештí поет домнъл меѣ?

— Къте-одатъ, кънд вреѣ съ зít лъмеа; дар d-ta?

— Ши еѣ кънт din време în време, însъ нъ din лиръ чи din тримвигъ.

— Плъкът instrъment!

— Ыци плаче?

— Фоарте мълт.. de департе, кале де шеп-те пошти.

— Те кред; штиí pentръ че ам înвѣдат а сзна din тримвигъ?

— Pentръ ка съ алънци сплинъл, поате? **

— Аí гъчит. Sint акъм доí аní де кънд мъ апъкасе ачестъ боалъ грозавъ каре адъче не ом íнчет íнчет ла desperation ши íл фаче съ дореаскъ а скъпа де виеацъ prin ори че кин.. Сплинъл íмí авѣтѣсе сѣфлетъл, íмí întънекасе мин-теа, íмí адъсесе десгъст де toate плъчѣриле лъмеí, ши íнтр'ън кѣвint мъ íмнинсесе кíар не марцинеа морминтълí... къчи хотърисем а мъ íмнъшка.

— Ши кэм ц'аí скимбат хотърипеа?

— In минстъл în каре ера съ мъ тримит

* Bezi M I.

** Сплинъл, воала зрítълí де каре Енглезиí пѣтíмескъ мълт in цесара лор.

не чееа лъме.., кънд ера съ траг кѣкошъл his-толълí indrentat supе фрѣнтеа mea, am аззit deodatъ о тримвигъ сѣпънд о вѣкатъ жалникъ din опера Лъчiа а лѣí Donizeti.. дар íнтр'ън кин астѣел де чíсдат, íнкът м'аѣ змѣлат рíсъл ка не зн пѣвзн ши мí-аѣ рекорит сплинъл.

— Ши дрент рекъноштингъ pentръ ачест ins-тръment каре цí-аѣ скъпат виеаца аí хотърит съ те фачí tromпеташ?

— Дар; ши де атънче íмвѣк тримвига ши рѣп зрѣкíле челор че мъ аскълъ де къте ори вине де мъ чеаркъ зрítъл.

— Кред къ нъí авеа невоíе съ фачí мъ-зикъ къí vom фí íмпрезъл.

Енглезъл íнченъ а риде ши íмí фѣгъдзи къ м'а скѣти де ачеа плъчере în тоатъ времеа кът vom кълътори амъндоí; еѣ íл íнкредингъíс а-семине din парте-мí къ нъí воíс чети ниčí о поезие, ши астѣел не фѣкъръм чеí маí взнí прíетинí din лъме. Дъпъ íнкíеереа ачестъí трак-тат íнтре ноí, апринсеръм доѣ цигаре ръмене де Хавана кареле не фѣкъръ съ гíндим фí-реште ла чíзъкъъл тѣрческ ши prin зрмаре ла воíајзрiле în Orient.

— Фост-аí în Asia? мъ íнтрѣвъ Енглезъл.

— Am фост къ зн компатриот ал d-tале, sip Dikson.

— Dikson?. докторъл Dikson?

— Дар; зн тíнѣр фоарте плъкът, адевѣрат gentlman, палт, пѣртънд окíларí..

— Окíларí де аър?

— Intокмаí; íл къношí?

— Къноск о персоанъ асемине прекъм зичí.. дар се нъмените Ковлеí.. Нъí ел.

— Ачест Dikson ера mare amator де кафе тѣрчеаскъ ши къношѣа toate кафенелíле челе маí vestite де не Босфор, атът din партеа Евро-пеí кът ши де не малъриле Аsieí, însъ íмí мѣртърiсiа къ нíме în лъме нъ шѣеа съ факъ кафе маí взнъ декът дервiшъл Абдалах-Оs-man не каре íл íнтълнise ел де мълт în дрѣ-

мъла че дъче ла Брѣса. Dikson фъгъдѣise деп-
вѣшлѣи сѣї тримѣтъ о пѣреке де метанїи де
калетбек спре мѣлѣмїре pentрѣ minznatzл
фелецѣан де кафе че гъstase ла ел, дар нѣ
гъsise зъкъ пїчї зп прїлеј ка се'шї імплїнеаскъ
фъгъдѣїнга. Афлѣнд їн сѣършїт къ ера сѣ мѣ
порпескъ де ла Konstantinopolї ка сѣ мерг ла
Брѣса, їмї їнкредїнгъ пѣрекеа де метанїи шї мѣ
рѣгъ ка сѣ о даѣ дїн партеї лѣї Абдалах-Osman
дакъ л'ашї їнтѣлнї кѣмба їн кълѣторїа mea.

— Шї л'аї гъsit?

— Л'ам гъsit.

— Кѣм, знде шї кънд?

— Ла анѣл 1845, їнтре Гемлїк шї їнтре
Брѣса, їн Asia. Плѣкаsem дїн Konstantinopolї
не зп ванор тѣрческъ кѣ гїнд де а мерѣе сѣ
vizitez Брѣса, векїа капїталѣ а їмперїалѣї Oto-
man, vestїtz прїн пѣмѣрѣл мїнарелїлор че се
їналѣї дїн сїнѣл еї ка лѣпчїле знеї армїї де
зрїешї, прѣкѣм шї прїн фъзмoаселе матерїї
де шѣtasъ лѣкрате їн фабрїчеле салѣ. Desвѣр-
кънд ла Гемлїк, sat мїк де не малѣл аsїatik
а мѣрїї де Мармара, товаръшїї меї шї еѣ не
звїрѣм не каї шї лѣзѣрѣм дрѣмѣл Брѣсеї.

„Кѣрареа че дъче ла ачест ораш, вѣтѣтѣ де
копїтеле каллор шї а къмїлелор, трѣче neste
къмпнїї шї колнїче аконерїте кѣ о еарѣ сел-
батїкъ шї мїрoсїтоаре; шї кълѣторѣл este
espъs їн време де шесе чеасрї ла разеле ар-
zetoаре а знїї soаре де фок че їл коаче ка
не зп оѣ їн шїелеа лѣї.

„Фѣцїле noastre се рошїсерѣ ка нїще ро-
дїї коанте, шї нї се пѣреа къ авеам фїе-каре
къте зп воц де еаскъ їн гѣт. Setea не мѣнчїа
фѣрѣ мїлѣ шї не сїлїа сѣ рѣкнїм тѣрчѣе:
aman! кънд дїн порочїре sosїрѣм ла мїј-
лок де кале, не малѣл знїї мїк пѣрѣ. Къдї-
ва палтїнї марї шї фъзнoшїї їнформа зп вер-
де oasis кїар лѣпгъ кѣраре шї їмпрѣщїеа о
зѣмѣрѣ дрѣгъланѣї їмпрѣцїрѣл лор.

„Дцї поцї їнкїпвї вѣкѣрїа noastre!

„Ne коборїм їндатѣ де не каї шї дѣм пѣ-
валѣ ла їsvop..., дар пѣн'а нѣ апѣка а беа, зп
вѣтрѣн че sta къкат сѣзѣ копачї алеарѣ спре
ної шї не опреше де а фаче о аsemene неvъnїе
къчї, ostеницї шї їнфѣрвїнтацї кѣм не гъsїam де
не дрѣм, не-ам фї їнвомпѣвїт не лок де їнрї-
дїам кът де пѣдїнѣ апѣ рече. Ел не сѣвѣтѣше
сѣ не odїxнїм маї знтеїѣ вр'о чїнчї мїнѣте ла
зѣмѣрѣ шї не пофѣтѣше не нїще роgoїнї кѣрате
каре її слѣїа лѣї де пат.

„Бънѣтатеа їнтїнѣрїтѣ не фаца ачестѣї om
не їндеамнѣ а прїїмї пофїтїреа лѣї, шї дар фѣрѣ
їнтѣрзїере не шї лѣнцїм сѣзѣ палтїнї ащентънд
кѣ перѣвѣдаре їнвоїреа лѣї centрѣ ка сѣ soар-
вем дїнтр'о дѣшкѣ пѣрїѣл їнтрег. Фїе-каре
секъндѣ пѣреа зп ан, фїе-каре мїнѣтѣ зп веак!
їн сѣършїт чїнчї мїнѣте се їмплїнескъї!. сѣлѣм
їн нїчоаре кѣ окїї цїнтїцї спре їsvop, дар eatъ къ
вѣтрїнѣл дервїш нї се їнфѣцїшеазѣ кѣ о кѣтїе де
рахалокѣм шї кѣ о табла де пахаре кѣ апѣ.

„Евалах! Ішалах! Машалах! їнтр'о клїпа-
лѣ кѣтїа шї пахареле сѣнт дешерте, setea noa-
стрѣ stїnsъ шї мѣлѣемїреа noastre кѣ атѣт
маї mare къ вѣтрїнѣл не адъче їндатѣ не о
алѣт табла маї мїкѣ кѣтева фелецѣене де ка-
фе.. дар че кафе! о мїнѣне де кафе, плѣ-
кѣтѣ, парфѣматѣ, вреднїкъ де зп сѣлтан! фїе-
каре нїкътѣрѣ кѣнрїндеа о комоарѣ де мѣл-
цѣемїрї некѣзноскѣте; крѣдеам къ soарѣїам
раїїл лѣї Moxamed tonїt їн фелѣеанзрї.

„Nъmaї зп сїнгѣр om не лѣме ера їн stare
сѣ факѣ аsemene кафе! мї ачел om тѣрѣзїа
сѣ фїе Абдалах-Osman де каре їмї ворѣїсе
Dikson ла Konstantinopolї. Adresъндѣмъ децї
ла дервїшѣл вѣтрїн їл їнтрѣвѣїї:

— Нѣ ещї d-la Абдалах-Osman?

— Бe nї m; рѣспънse дервїшѣл.

— Къношїї не Dikson-Beї?

— E v e t.

— Дакъ ещї Абдалах-Osman шї къношїї
не Dikson-Beї, eatъ о пѣреке де метанїи де

калембек че м'аѣ ins̄tr̄cinat prietin̄xl nos-
tr̄x ka s̄z̄ d̄i le ad̄xk ka xp̄ s̄v̄enip̄ pent̄x
min̄snata кафе че аѣ бѣт ла d-ta., — Zik̄nd
acheste am dat metaniile вътр̄жн̄л̄и Абдалах-
Osman; iar ел̄ ш̄ӣ d̄ismier̄d̄ь барба кѣ о аджн-
кѣ x̄imire, mī im̄i фѣкѣ треі temenale în вре-
ме че ink̄lemek̄ pent̄x ka s̄z̄'mī x̄rmez̄ др̄x-
ш̄л ла Брѣса. “

Енглез̄л̄ меѣ мѣ ask̄lta кѣ mare лваре-
aminte ш̄ӣ deodat̄, ловинд̄ страшн̄к кѣ пзм-
н̄л̄ în трѣсърѣ, фѣкѣ ц̄ър̄m̄int̄ ка сѣ меаргѣ
ла ан̄л̄ viitor̄ în Asia ш̄ӣ сѣ се опреаскѣ ла
ц̄ism̄tate кале а Брѣсеі pent̄x ка сѣ г̄esteka-
феаоа vestit̄л̄ӣ Абдалах-Osman. Нѣ ш̄ӣ de
maī трѣще ѣнкѣ ачел̄ п̄st̄nik̄ к̄v̄ios̄ каре де
maī м̄л̄д̄ӣ ан̄ӣ ак̄m̄ vieūv̄iā sinḡx̄р̄ не мал̄л̄
x̄n̄ī п̄р̄ѣ̄ нек̄nosk̄t̄ din Asia, ш̄ӣ каре а-
веа де м̄л̄ц̄m̄ire а да t̄x̄rop̄ къл̄тор̄ӣлор
рахатлок̄m̄, ап̄ь проасуѣт̄ь ш̄ӣ кафе gratis...
dar че ш̄ӣ de siḡx̄р̄ este кѣ, дакѣ ел̄ нѣ s'аѣ
d̄xs̄ ѣнкѣ се'ш̄ӣ priimeask̄ resp̄lata к̄venit̄ь
în раї̄л̄ л̄ӣ Moxamed, negreuit̄ are сѣ фак̄
к̄v̄oш̄ӣц̄ь кѣ Енглез̄л̄ меѣ, ла ан̄л̄ viitor̄.

Ан̄ време че istoriam̄ ачeast̄ anecdot̄ь,
soarele се ковор̄ӣa sup̄e ан̄xs̄ ин̄тр̄'н̄ ocean
де флак̄р̄ӣ, ш̄ӣ разеле л̄ӣ strev̄v̄iā ка нище
с̄л̄дед̄ӣ де аз̄р̄ pint̄ре фр̄nzеле копач̄лор.
M̄n̄d̄ӣ Pirenei се ин̄в̄л̄ӣa trentat̄ кѣ о man-
tie рош̄ietik̄ь, iar в̄р̄ф̄р̄иле лор аконерите
де ом̄т̄ п̄р̄еа ink̄x̄znate кѣ diadem̄x̄р̄ӣ stre-
л̄v̄itoare. Ш̄м̄ереле се л̄v̄nta кѣ л̄v̄m̄ina ш̄ӣ
се р̄d̄ika не поалеле deal̄z̄rilor; чер̄в̄л̄ lim-
pede ш̄ӣ transparent се ин̄tindea deax̄n̄ra noas-
tr̄ь ка xp̄ в̄л̄ s̄v̄oц̄ире ш̄ӣ ал̄в̄z̄st̄rīь prin̄ каре
сѣ з̄p̄ia, ка prin̄ vis, л̄v̄ч̄irea ар̄v̄int̄ie а кѣ-
teva stеле. Ш̄н̄ sinḡx̄р̄ nor че авеа форма
x̄n̄ī в̄л̄z̄x̄р̄ x̄riеш̄ се ind̄penta sup̄e к̄л̄mea
m̄n̄d̄илор ш̄ӣ п̄р̄еа кѣ с̄в̄x̄ра к̄тр̄ь к̄v̄ив̄л̄ сеѣ
ask̄ns̄ în палтеле stin̄ч̄ӣ а Pireneilor. Ера
ак̄m̄ чеас̄л̄ таїник̄ к̄nd̄ тоат̄ь nat̄x̄ra се пре-
г̄етеще pent̄x̄ odix̄na поц̄ӣӣ; чеас̄л̄ în каре

s̄v̄alet̄ь se p̄tr̄x̄nde о de d̄xl̄che melanx̄olie
ш̄ӣ се ин̄алц̄ь не плаї̄р̄иле череш̄ӣ de merce
сѣ се ink̄ine л̄ӣ D̄amnezeѣ.

Енглез̄л̄ меѣ skoase dint̄р'н̄ в̄z̄znar xp̄
фес̄ рош̄ im̄pest̄ricat̄ кѣ фел̄ix̄rite к̄s̄st̄x̄р̄ӣ ш̄ӣ,
аконеринд̄ш̄ӣ кап̄л̄, се ин̄ф̄нд̄ь în колц̄ьл̄ ка-
леш̄т̄ӣ x̄nde ин̄чен̄ь к̄р̄nd̄ а хор̄т̄ӣ. Еѣ ins̄z̄,
каре кѣ греѣ not сѣ adorn̄ ла др̄xm̄, к̄z̄v̄īx̄
не г̄нд̄x̄р̄ӣ ш̄ӣ în d̄xl̄челе леаг̄н̄ а мал̄posteī
мѣ репезиї̄ п̄л̄ь ла Молдова.

Im̄i реv̄z̄v̄īx̄ деара, familia, prietinī кѣ о
d̄v̄ioas̄ь в̄t̄ae де inim̄ь ш̄ӣ, s̄x̄ns̄ фармек̄л̄ӣ
ачел̄еі d̄xl̄ч̄ӣ ревер̄ӣ, мѣ sim̄d̄īz̄ р̄t̄ьv̄ind̄ în
л̄v̄mea др̄г̄г̄лаш̄ь а s̄v̄enip̄елор... к̄nd̄ deodat̄ь
xp̄ хоп̄ а трѣсър̄еі мѣ trezī din̄ ачел̄ vis̄ фр̄x̄-
mos̄ л̄v̄nḡь товaр̄ш̄ьл̄ меѣ де др̄xm̄ че авеа
xp̄ aer̄ де mandarin̄ kinezesk̄ с̄v̄ь фес̄л̄ ц̄г̄x̄et̄
каре ӣ к̄деа не нас.

Ак̄m̄ з̄м̄ереле поц̄ӣӣ аконерисер̄ь п̄z̄m̄in-
t̄ьл̄, ш̄ӣ копач̄ӣ се з̄p̄ia ка fantasme din̄ алт̄ь
л̄v̄me че се ал̄v̄nḡа не к̄m̄п̄ӣ п̄л̄ь че се пер-
dea în ин̄т̄нерик̄л̄ деп̄т̄р̄т̄рӣ. Miī де stеле
стрел̄v̄ч̄ӣа не бол̄та череаскѣ; з̄неле к̄деа деа-
л̄v̄nḡьл̄ чер̄v̄л̄ӣ, л̄v̄z̄nd̄ о з̄p̄m̄ь ар̄v̄int̄ie d̄z̄p̄ь
d̄insele; алтеле се оgl̄ind̄iā în ана Ad̄x̄v̄l̄ī;
алтеле п̄р̄еа кѣ л̄v̄нека ка niște mar̄ī брил̄ian-
t̄x̄р̄ӣ не ом̄т̄ьл̄ din̄ в̄р̄ф̄x̄р̄иле Pireneilor.

Tot era în л̄v̄me таїник̄ ш̄ӣ ад̄z̄нк̄-п̄т̄р̄x̄n-
zetor; iar în т̄череа к̄m̄п̄ил̄ь а nat̄x̄reī,
în nem̄ш̄кареа обштеаскѣ че не ink̄x̄nc̄īx̄ra,
repeneix̄nea Мал̄posteī sem̄v̄na indoit̄ь, тропо-
т̄ьл̄ к̄илор ш̄ӣ s̄n̄et̄ьл̄ з̄z̄rgal̄илор авеа xp̄ че
fantastik̄. Ф̄л̄нареле трѣсър̄еі ар̄v̄n̄ка in̄aintea
лор, не ш̄osea, о пат̄ь л̄v̄nḡь де л̄v̄min̄ь in̄
каре каӣ се з̄p̄ia к̄л̄к̄nd̄ în п̄ч̄ioare з̄м̄-
бреле лор че се ink̄ол̄ч̄еа с̄v̄ь d̄л̄ш̄ӣ ка ni-
ște балаx̄р̄ӣ negrī.

Im̄i ink̄in̄x̄iam̄ кѣ мѣ афлам̄ în im̄v̄z̄r̄v̄d̄iā
fantasmelor, р̄v̄nit̄ де кар̄л̄ з̄л̄в̄ӣ цен̄ӣь де
noante ш̄ӣ з̄p̄m̄pit̄ де х̄z̄p̄v̄it̄ьл̄ грозав̄ а з̄пор̄
балаx̄р̄ӣ нев̄z̄v̄d̄ӣ. Ins̄z̄ л̄v̄na се р̄d̄ik̄ь in̄chet̄

ne marşinea orizonşlă şî la şinguşa sa lă-
minş fantasmagoria perî într'o kîpş. Ştărelе
şioroase se фѣкъръ невъзşte, балашрîi intrаръ
în pşmint şî kрѣntş lor хърşit se префѣкş
în nevînovatş хорşit а енглезşlă че dormîa
kşî mente la şuatele mele.

De-ar pştea şineva şъ stenografieze toate
şîndşrîle kare tpekş nin mîntea omşlăi într'o
noante фръmoaş de кълъторіе, ар prodşche во-
лшмşрîi întреці de ideî înalte şî de prostîi.
Şpre şiorî de zîoş somnşlă venî şъ'mî înkîdş о-
kîi şî adormîiş ka şn ферîçit pentрş ka şъ ві-
sez ne Aleksandrş Makedon şîkşnd парола къ
Павъръ Vodş. Adoş zi tşъ tpezîiş în Тълъza.

III.

ТЪЛЪZA, NIMA, MAPŞILIA.

1853.

E şn spektakol şoapte kşpîos pentрş şn къ-
лътор de-a asista la deştentarea şnşî ораш şî;
de ал şşрpînde în tsaletş de noante.

Kşm încene zîoa а se îvî орашşlă încene а вşî
de nişte şşnete şşрde şî deşртtate karele încet-
încet se tot tşрескş ka флккşşlă tşреî. Іçî,
коле, se aratş kşte şn om de абîа deştentat
dîn somn şî kare tpeche рşnîde şî dîşpare ka
о staxîe încăра deaş а şліцелор. Şnde şî
şnde kşte о фереашт şaş kşte о şmş de marga-
zie deşkopere forme omenşştî învълîte încet-
încet şî încoronate къ skşfîi de noante; şar
къ kşî lşşmîna kрешte, şліцелe se şmple de şş-
фдетe ka şn mare фёрпîкар. Toate kasele daş
дршмşл афаръ şnşî пşмтър de лъкşitorî kare se
peshşndeskş nin şîrg şî, лъкрş vrednîk de încemnat!
deodatş, ka kşnd ар фî еşînd dîn pş-
mînt, se încînteaşz dîn toate pşрđîle mşşđîme
de vite, de kърşде şî de oamenî încъркаđî къ

provîzîi. Atşnçî vşetşl se префаче încemot:
mîi de glassрî, mîi de рşкnîte se рşđîkş încvş-
dşx şnîndşse къ tponotşl kалор şî къ đşрđî-
tşl karelор, ne pavеoa орашşlă. Şnîi ştrîğş
marşa че аđ de vîndşt, алđîi se şфđdeskş pen-
trş прец, şî totđî de ла-о-лалт daş дршмşл гла-
şşрîlor лор; şar maî ales daкş încchel vşlma-
şar vine de se адаоце şî рацетşл marşîlor înc-
къркаđî къ panere plîne de легşmî; daкş încvre-
mea ачештşî kонcept аşşрzîtor se întşmmlş şъ
treakş ne şліđî şn реçîment de soldađî kондşmş
de şşnetşл а vro doşzeçî de darabane, apoî nşđî
peshşne алта de фѣкşт de kşî şъđî аştşnî şpekî-
le şî şъ împşnđî de фşгş încлşme.

De la фereştîrîle otelşlăi înc kare tşъ опrî-
sem şî kare se агла ne пîаца Kanîtolşlă am
asîstat la şn asemene спектакол. Ачеа пîацъ ma-
ре, dîn nşştîe че ера kşnd sosîрşm înc Тълъza,
se аконерî înc kърşnd къ şste de panere plîne de
provîzîi şî къ о попораçîe întреагş de прекş-
педî venîđî de ла цearş. Şn очean de верде-
цşрî se întîndea şşе okîi nostрî, şî грşmşzî на-
te de оше se рşđîka înc maî mşлte pentрşî а пîа-
цеî ka nişte ştîncî de marmşрş албş; dar pes-
te doş чеашрî, оше şî вердецşрî, пасерî şî поа-
me... încрşn kşvînt, toate ачеле provîzîi се фѣкş-
ръ невъзşte, kşçî şste de şлşđîнече şî de вşкк-
tarî se арşnkaserş аşşпра лор ka şn пер de лъ-
кşste аşşпра şn lanş de грşş верде.

Енглезşл меş прîvîа ачештş şчентş къ о ne-
şuşşş melanholîe şî zîchea dîn vreme înc vreme,
офтşnd amar: O! îckşloşmîe omeneaşkş! чеа
dîntşşş грîjş а omşlăi, чеа maî neапърatş ne-
вое а ачештеî фîîndđî че се kpede de neam тп-
цepesk, este а se îndonа ka опî kare алт dobitok.
Stomaxşl este tîранşл omenîpeî!

Еş фъчеам алт соîş de обсервёрî mşлt maî пş-
đîncî фîлософîче dar totşmş încpîştştoаре. Прîvînd
tşрîmea пîедîi şî регşла kare prezîdşşla la
vînzareа provîzîilor zîlîнече а орашşlă, încî а-
dşcheam amînte de medianşл glodos а şfîntşlăi

Snipidon din Iamî, unde când vezi carnea svър-
литъ не търъи ши поамеле askъnse într'ън поp
negrъ de mъште... ицѣ vine съ те хотърештѣ а
mъpi de foame.

Bestiia Kanitol a Tълъzei нъ resnъnde niчѣ de-
къm ла idea че nаште нъмеле лѣи къчѣ, departe
de а авеа вр'о асемънаре къ monъmentъpиле ро-
mane, ел este зп simилъ palat ка toate palatъpи-
ле moderne ши слъжеште de кърте пѣдекътъpеа-
скъ. În sinъла сеѣ гѣгеште клаеа ворбаридъ ала
авокацилор de dimineaцъ ши пън' in сеаръ. А-
вокациѣ din канитолъла Tълъzei цинѣ локъла гѣште-
лор каре аѣ скъпат Канитолъла Romei.

Tълъza е зп ораш destъла de mare ши фpъmos,
ашezat не малъла Гаронеi. Нъмеле ачестѣи рѣѣ
este foarte къnosкъt in Франциа къчѣ лъкъиторѣи
de не малъpиле лѣи аѣ репътацие de а фѣ палавра-
циѣ: Га skon, саѣ копѣла а Гаронеi, insemнеазъ
фанфарон. Къ toate ачесте Гарона е зп рѣѣ мъ-
рец ши аре destъла апъ pentръ ка се'ши поатъ
спъла копѣи de аемине патъ.

În алергараеа noастръ nin ораш дѣм фъръ ве-
ste de о алее ларгъ de копачѣ, каре este локъла
фаворит de примъларе а Tълъzenилор. În канетъла
еѣ, асистъм ла рѣдикараеа statъeѣ лѣи Паъла Piket,
плънъиторъла каналъла de Langedок че зпеште О-
чанъла къ mareа Mediteranea. Фериче de ачеѣ
каре, într'о деаръ ка Франциа, къштѣгъ рекъно-
штинга нациеѣ; нъмеле лор este inскpѣis не мар-
търъ ши не бронз ка зп titлъ de глорѣе pentръ па-
триа лор. Оаре Ромъниѣ н'ар тpеъзи съ факъ че-
ле маѣ марѣ jертфе pentръ ка съ рѣдиче statъi
ipoilор каре, prin фантеле лор мъреце, аѣ адъs
стрелъчѣре неамълѣи ромънескъ?

Плекъм din Tълъza не ла амѣazi, ши адоъзи ла
б чеасъpѣ dimineaца sosim вънѣ теферѣ ла Monne-
лиé de unde, фър' а перде време, не indpентъм
спре Nima къ дръмъла de фер, тpекънд не ла Арлѣ
ши Бокер, доъ ораше bestiе in Франциа, чел
ънтеѣш prin фpъmсеца femeилор ши чел ала doile
prin фpъmсеца ѣартаpоачелор sale.

Nima аѣ fost in vremeа domnѣreѣ Romanilor
in Гаѣлия зп ораш mare, фpъmos ши impodobѣt
къ о мълдѣме de monъmentъpѣ че ѣи meritасеръ
фалникъла нъме de ала 2-^{ле} Ромъ. Патръ веакъpѣ
intреѣи Nima аѣ inфлорит съв окpотѣrea impъраци-
лор Чесар Август, Агрѣна, Каѣss ши Лъчѣss Че-
сар, Траѣан ши Adrian; дар нъмepоаселе пъвъ-
лѣpѣ de барбарѣ, in ала V веак, ши лънтеле кpън-
чене къ Vandalѣи ши къ Bizigoциѣ пpекъm ши кѣар
къ Морѣи каре бирѣсеръ Spania, аѣ съръчѣто de
toate аверѣле sale.

Ън шѣp de краѣ барбарѣ, пpекъm: Епpѣк, Ала-
pѣк, Алмарѣк, Теодорѣк, Хѣлдерѣк, венѣци de ла
миазъ-зи, ши алциѣ венѣци desпре мѣазъ-ноанте,
пpекъm: Zama, Амѣiza, Авдерам, Iъsѣф, А-
mozoz.. аѣ къзъt асъпра еѣ ка зп кърд de лъпѣ
флѣмѣнзи ши аѣ pѣinato de tot.

Е зп лъкpъ foarte de мѣpаре къm с'аѣ маѣ пъ-
тѣт пъстра pѣнеле че се вѣдѣ in зѣоа de астьзи
ши каре слъжескъ de мартъpѣи а мърѣмеѣ, а нъте-
реѣ ши а ценѣлѣи Romanilor. Привелѣштеа аче-
лор зpѣеше репъшициѣ а знеѣ чѣвѣлѣсациѣ пердъте
ъмпле съфлетъла de о адѣнкъ admirapе ши ѣла фа-
че а се inкѣна dinainteа мърецеѣ змъре а тpе-
кътълѣи.

Mare попор аѣ fost ачела каре аѣ лъsat in зp-
мъѣ аемене марѣ ши глорѣоасе monъmentъpѣи! ши
in okѣи меѣ ел аре зп prestѣциѣ мълт маѣ адѣме-
нитор къчѣ се нъмѣа попоръла Roman. Къt de пъ-
терничѣ аѣ fost пърѣнциѣ! къt de къзъци sint ко-
борѣиторѣи лор!

De-o дъpеpe фъръ марѣни ала меѣ съфлет е пъръns
Кънд гъндеск че-ам fost оdatъ ши'н че старе ам аъns!

Monъmentъpѣи зpѣеше! мартъpѣи de-зп мърец тpекъt!
De ши плънг къ-атъръчѣsне а ромънълѣи къдеpе,
Simt о фалникъ мъндpѣе ла а voастръ pеvedере
Кънд мъсор еѣ дpълдѣмеа de ла каре ам къзъt!

Dintre toate monъmentеле romane din Ni-
ma челе маѣ вpедниче de insemnat sint:

Аренѣле: амфѣтеатръ pъънд, лъкpат in
neатръ съпатъ, ши каре слъжѣа pentръ спек-

таколърї пълїче. Ел пълтеа кърпїнде їн сїнъл сеѣ 40000 де прївїторї, шї есте чел маї вїне пълстрат дїнтре тоате колїзеърїле веки.

Каса квадратъ, — Темплъ їмподобїт кк колоане елегантe шї кк сълпълърї мїнълпате; зп капо-д'оперъ де архїтекълъръ антїкъл.

Търпъл Magnъs, Темплъл Dianей шї Бїлe Romanе: чел дїнтълз, ашевзат не кълмеа знї deal че дошпеште азспра їргъллї, їар челелалте доѣъ, афлїтоаре їн капетъл грълдїней пъллїче. Тоате мерїтъл де а венї кълт де департе супре а ле визїта.

Севершїнд визїтареа орашъллї Nima, не сълїм їаръл їн вагонърїле дрълмъллї де фер шї, дэлп о кълълторїе де 6 часърї пїн кълпїїле Провенцей, сосїм поантеа ла Marsilia шї трацет ла отелъл Колонїїлор.

Marsilia este portъ чeл маї їнsemнат а Францїей шї кїар ал доїлеа ораш дэлп Paris. Кълтева злїцї а сале, шї маї кк сеамъ ачеа пълмїтъл Kanевїера, сїнт вреднїче де а фїгълра їн капиталїе. Marsїлїезїї се фълескъл атълт де мълт де їргъл лор кк їл sokotъ маї пре сълс де кълт їнсшї Parisъл шї зїкъл: кк дакъл Parisъл ар абеа о Каневїеръл ар фї о мїкъл Marsїлїе; адевъръл este кк дакъл Parisъл ар абеа портъл Marsїлїей ар фї чел злтеїз ораш дїн лзме сълс тоате прївїрїле.

Орї кълт де помїоасъл este претендїа Marsїлїезїїлор тревълїе съл мъртърїсїм кк орашъл лор este фрълмос, їнсълледїт шї фoарте весел. Мїїле де корълбїї че їнтръл шї есъл дїн портърїле ллї її даѣ о мїшкаре комерцїалъл дїн челе маї їмпортанте шї її адълкъл о попорадїе де треакъл фoарте крїоасъл. Кълълторъл че се прїмъллъл не келърїле портъллї шї їн злїцеле апронїете де мареа їнтълпеште фїгълрї де тоатъл фълтърпа, kostїзмърї дїн тоате церїле, шї азде ресълпїнд ла зрекїле сале тоате лїмвлїле де не фада пълмїнтъллї.

їн Marsilia арe чїнева прїлеї шї де а

фаче авере прїн комерц шї де а о келлїї їн петречерї, кълчї ел поате гълсї їн сїнъл еї тоате їнлеснїрїле знеї вїедзїрї де лълкъл шї де пълчере. Прїмъллърїле сїнт фрълмоаше, маї кк сеамъ ачеа пълмїтъл Prado шї каре се їнтїнде пъллъл ла малъл мърїей, трекълнд прїн зп шїр де грълдїнї шї де кase де варъл фoарте пълкълте; театърїле сїнт зълне; кафїнелеле їмподобїте де не моделъл челор дїн Paris, шї magazїїле пїне де марфъл parisїанъл.

Кълт пентръл мїне, прїмъллареа mea фаворїтъл ера не шарпїнеа портъллїї знде мерцїеам їн тоате зїлеле де прївїам, часърї їнтречїї, фoрмеле деosebїте а корълбїїлор шї лълкръл марїнарїлор че їнкърка саѣ дескърка мърфърї. Фїе каре дїн еле їмї їнфълдїшеа їнкїнлїрїей цермърїле де знде venise шї мъл фълчеа съл вїsez ла ачеле локърї некълноскълте мїе. Лълпгъл зп vas дїн India се їнълда катаргърїле мїндре а знеї корвете амерїкане; апроане де зп вапор енглез се легълна о корабїе spanїолеаскъл; маї департе флълтърпа павїїонъл норвецїан лълпгъл павїїонъл ромълн, шї тоате ла зп лок алкълтїа зп соїл де хартъл географїкъл че їмї трълдеа прївїрїле кк о пълтере магнетїкъл шї їмї їнсълфла таїнїче допрїндї де а зрпа своръл лор не валърїле мърїї. Маї алес о маре корабїе французъл, поѣъ, сїрїпентъл шї koketъл ка о сїрїентъл їмї фермека мїнцїле прїн форма еї зшоаръл шї елегантъл; ea ера гата а плека ла Чейлан, раїлї India! ла Чейлан!. мъл мїр, зеѣ! кълм де мъл афлз злкъл їн Еѣропа!

Планъл nostrъл ера де а визїта тоатъл коаста Spanїей шї де а не їмелрка не знъл дїн вапоареле че факъл वोеаїлї їнтрe Marsilia шї Лїзбона, трекълнд не ла Барчелона, Валенцїа, Алмерїа, Алїканта, Малага шї Цїбралтар; дар фїїнд кк пъл се афла нїчї знъл дїн ачеле вапоаре їн порт, пентръл ка съл пъл пердем де деаба ер'о 15 зїле аштендїнд їн

Marsilia, не хотърпът а плека deadrentъла Цибралтар не вапоръл енглез Ливорно komendat de кѣпитанъла Кампвел.

Аша, ла 23 Septembrie, пріетинъла меѣ ши еѣ, sprinteni, веселі, ши кѣ пѣлъріи de Panama не зрелі, лѣзърът о баркѣ каре не дѣсе ла вапор prin зп dedal de коръбіи. Acest vas era инкъркат кѣ половоаче de пѣчѣоастъ ши кѣ валерче de ракѣѣ, доѣъ materialъри aprinzetoare каре, de-ар фѣ лѣат фок in mijлокъла търел, ам фѣ арс интр'о кліпалъ ши ne-am аѣ stins de не фаѣа нѣмѣнтълѣи! Din ачeastъ прічинъ вр'о доѣъ famіліи spanioale че ера съ плече кѣ пої remaserъ ла Marsilia, преферънд а аштенга алт вапор маї сѣзр.

— Че хотъреші? — тѣ интрелъ енглезъла меѣ кѣнд не сѣірът не Ливорно; — мерѣем кѣ вапоръл ачеста?

— Мерѣем; De-а лѣа фок корабѣа, нѣ vom avea лѣнъ de апѣ.

— Каре вреа съ зѣкѣ, de-om скѣпа de фок нѣ vom скѣпа de апѣ.. Фоарте бѣне; хаї интр'ен порок..

— Хаї, кѣчѣ порокъла цѣне кѣ чеї певзлѣ.

Не ла 6 часъри дѣнъ амѣази кѣпитанъла се све не пѣнтеа de лѣнгъ оѣеагъла машинел ши инчепе а да поролчѣле de плекаре. Індаѣъ marinerіи траѣѣ анѣра; машина се пѣне in мѣшкаре ши кѣрмачѣя се ашеазъ ла роата кѣршел. Кѣпитанъла Кампвел стрѣгъ олраит! ши корабѣа сѣпъсъ пѣтереї авѣрѣлор лѣнекѣ не nesimѣите интре челелалте vase грѣмѣдите in port; ea аѣѣнѣде in кѣрѣнд ла гѣра портълѣи fortіфікатъ кѣ доѣъ четъѣї plaine de тѣзрѣи, есѣ ши се indreantъ supre orizonъла немѣрѣїnit, лѣзѣнд in зрѣбі о лѣнгъ колонъ de фѣм пегрѣ.

Adio Franѣіе ѣзбітѣ!.. тѣ депѣртез de tine, ши D-zeѣ шtie de te-оїз маї vidѣ кѣчѣ машина вапорълѣи poate съ саїе ши съ не авѣрѣле in

порѣ; кѣчѣ васъла poate съ se sparѣ de вр'о stin-кѣ askъnsъ съе валерѣи; кѣчѣ пѣчѣоаса ши spirtъла potъ съ ѣе фок... ши орѣ кѣм с'ар интѣмпла marea съ гата съ не ѣнрѣтѣ. Дар, интр'ен порок! fie че-а фѣ!. adio! а реведере Franѣіе фѣрѣмоастъ ши мѣлѣ ѣзбітѣ!

IV.

НЕ МАРЕА

De мѣлте орѣ ам кѣлѣторѣи не mare ши de кѣте орѣ м'ам депѣртат de марѣїнеа нѣмѣнтълѣи ам simѣїт in inima mea deштенѣндъсе зп dor фѣрвѣнте de famіліе ши de patrie. In челе dѣнтѣїs momente а плекѣрел тѣ кѣпрѣнде о жале адѣнкѣ че їмѣ адъче deskърајаре in сѣфлет, ши о presimѣїре дѣрероастъ че тѣ фаче а креде кѣ нѣ оїз маї ведеа ѣертърѣле ши фѣїнѣеле ѣзбіте mie; дар in кѣрѣнд vѣнтъла рекорѣтор а тѣрел, лѣгънареа молатѣкѣ а коръбіел ши intѣндереа orizonълѣи їмѣ skѣмѣъ шѣрѣла ideїлор ши їмѣ їnsълѣ о мѣлѣѣїре неовѣчѣнѣїтѣ. Атѣнѣї їмѣ пारे кѣ тѣ префак интр'о поѣъ фѣїнѣѣ, кѣ loate пѣтерѣлѣмѣ сѣфлетешѣї съ тѣрѣскѣ ши кѣ тѣ а-фѣлѣ in адевѣратъла element а пѣтѣрел меле.

Немѣрѣїнѣїрѣле черълѣї ши а тѣрел интре каре тѣ гѣсек даѣ инкѣнѣїрел меле арѣїпѣ мѣнтѣїтоаре ши о їндеамнъ съ се рѣѣѣчѣаскѣ in снаѣѣїрѣле лор. Атѣнѣї, ка о пасере воїоастъ, еа съ їналѣѣ in сенѣнъла черълѣї, своарѣ peste хотареле orizonълѣи, се кѣфѣндѣ in поеанъла тѣрѣлор ши чеаркѣ а deskоперѣ in депѣртаре плаїзрѣї некъноскѣте ши а пѣтѣрѣнде таїнеле askънсе in сѣнъла валѣрѣлор.

Parѣ мѣлѣѣїрѣї in лѣме potъ фѣ de мѣзъра а-челеї непреѣѣїте мѣлѣѣїрѣї че гѣст ла їнчепѣтъла кѣлѣторѣїлор не mare кѣнд тѣ simѣ арѣнкат а-фаръ dѣн калеа обѣчѣнѣїтѣ а вѣедеї!

Вапорѣл се înainteазъ кѣ репеѣзне супе а-
пѣс ши ѣн зрмѣи цермѣрїле Франціеї, орашѣл
Marsilia ши кастелѣ де Іѣ че се рѣдїкѣ пе о ѣнѣл-
ѣїме, апроане де ел, парѣ а се кѣфѣнда trentat
ѣн marea ши нѣ се маї зепескѣ декѣт ка зн пор
лѣнг ши ѣнѣст каре се фаче невѣзѣт ѣн фѣндѣл
орїзонѣлѣї. Соареле се кѣлкѣ ка о бомѣт ѣн-
фѣлкѣратѣ че ар кѣдеа ши с'ар стїнде ѣн валѣрї ;
разеле лѣї лѣнекѣ пе фаѣа анеї ши се ретрагѣ ка
нїште лѣнѣї шерпї де азр, лѣзѣнд лѣмеа ѣн стѣ-
пѣнїреа попѣеї. Ён кѣрѣнд стелеле се араѣт ка
о, nınsoare de diamantѣрї ши marea пердѣт ѣн
ѣнтѣперїк їе о прївїре ѣнпрозїтоаре.

Мїѣ де гїндѣрї мѣ ѣмпresoарѣ ла чеасѣл ачел
таїнк а попѣеї кѣнд патѣра 'нтреагѣ се аконопере
кѣ о хаїмѣ фантастїкѣ; мїѣ де вїсѣрї вїнѣ де мѣ
ѣнѣлѣ кѣ-а лор поетїче адїменїрї, ши нїнтре
гїндѣрї ши нїнтре вїсѣрї деара меа мї се араѣт а фї
ка о мѣмѣ ѣзїтоаре каре мѣ кїамѣ ла сїнѣл еї.

O! деарѣ їзїтѣ, o! раїѣл меѣ drag,
Oрї znde voїs мерде, прїн лѣме прївеар,
De sãzmpãđї їкоанѣ еѣ sãnt đnsogїt,
De glasã тѣѣ дѣлче sãnt đnraș zїmit.

Мѣ прїмѣлѣ сїнѣр пе подѣл вапорѣлѣї кѣм-
пѣнїндѣмї пасѣрїле дѣпѣ легѣнареа лѣї ши пе-
трекѣнд ѣн мїнтемї toate sченеле интересанте а
вїеѣеї меле де кѣлѣтор : sчене веселе дїн Фран-
ѣїа, sчене поетїче дїн Italia, sчене нїторешї дїн
Orient. кареле алѣѣзескѣ алѣзѣмѣл сѣвенїперелор
меле. Шїї ачел прїмѣларе сїнѣратїкѣ с'ар фї пре-
лѣнѣїт поате пѣн' ѣн зїорї де зїоѣ дакѣ гласѣл
лѣї Sip Анѣел, товарѣшѣл меѣ де дрѣм, нѣ м'ар
фї дементат дїн вїсѣл че мѣ рѣнїсе.

Мѣ кобор ѣн салон знде кѣнїтанѣл мѣ аштеп-
та кѣ зн вас де пѣнѣїѣ ѣнфѣлкѣрат пе масѣ.

— Вїнѣ лѣнѣгѣ мїне, їмї зїче Sip Кампѣел;
вїнѣ, domnѣл меѣ, сѣ вем ѣмпрезнѣ ѣн ферїѣї-
реа воїаїзѣлѣї пострѣ. Domnѣл Анѣел, прїетїнѣл
дїале, мї-аѣ исторїсїт кѣм адї фѣкѣт кѣноштїнѣѣ
бѣнд анѣ сѣратѣ... еѣ дореск сѣ легѣм кѣно-
штїнѣѣ бѣнд пѣнѣїѣ.

— Acest kїu de а фаче кѣноштїнѣѣ este мѣлѣ

маї пѣкѣт де кѣт челалалѣ, domnѣле кѣнїтан,
ши вреѣ сѣїї доведеск кѣ шїїѣ ал прѣдїї.

Zїкѣнд ачесте мѣ пѣн пе зн сказн лѣнѣгѣ кѣ-
нїтанѣл каре, ѣнармат де о лїнѣрѣ де арїїнт, а-
ѣїѣа пара рѣмѣлѣї кѣ talent de om фoарте испїтїт
ѣн asemene ѣнделетнїѣїре. Анѣел се ашеазѣ ѣн
фаѣѣ кѣ мїне ши арѣнкѣ дїн време ѣн време галї-
ше кѣзтѣтѣрї азѣпра бѣзтѣрѣї че се прегѣтеште...

— Шїїїї, пе ѣнтреабѣ ел, каре ар фї чеа маї
мїнѣнатѣ ши маї мѣрѣаѣѣ прївелїште дїн лѣме?

— Каре ?

— Прївелїштеа очелѣлѣї ѣнтер skїmbat ѣн-
тр'зн вас немѣрѣїнїт де пѣнѣїѣ ѣнфѣлкѣрат.

— Кѣ адеѣрат! респонде Кампѣел; идея
дїале їмї адѣче амїнте де серѣареа знеї пѣнѣї дїн
India, ѣн орашѣл Singanѣр. Lordѣл E. каре este
авст кѣт шенте мїлїонарї се ѣнѣсрѣсе кѣ фата знѣї
Наѣаб ши, ѣн ноантеа пѣнѣеї лѣї, ел прѣфѣкѣсе тоа-
те хавѣзѣрїле дїн грѣдїна палатѣлѣї сеѣ ѣн vase
де пѣнѣїѣ. Чїне н'аѣ вѣзѣт ачел лѣмїнагїе фан-
тастїкѣ н'аѣ вѣзѣт нїмїкѣ! тодї лѣкѣїторїї дїн Sin-
ganѣр аѣ їнкїнат ѣн ноантеа ачелла пентрѣ ферїѣї-
реа тїнерїлор ѣнѣсрѣдїї, ши нїѣї знѣл нѣ с'аѣ пѣ-
тѣт ѣнтоарче акасѣ теаѣр'.

— Ёмї адѣк ши еѣ амїнте де о лѣмїнагїе фан-
тастїкѣ ѣн соїѣл ачеллї де каре ворѣшїї, domnѣ-
ле кѣнїтан. Ам вѣзѣсто ѣн Italia, пе вїрѣл мѣн-
ѣїлор Апенїнї; ѣнѣл аста-ї о исторїе лѣнѣгѣ... ши
пѣнѣїѣл дїале нѣ пе еартѣ а перде времеа ѣн
повестїрїї...

— Dїн протївѣ; ел пе маї їнѣзїїнѣеазѣ чїнѣї-
спреѣче мїнѣте. Сїнѣне исторїа дїале кѣчї пентрѣ
ної марїнарїї нїмїк нѣ пе фаче маї mare пѣлѣ-
чере де кѣт повестїреа ѣнтѣмїлѣрїлор де кѣлѣ-
торїї. Ёнѣне, ши вѣ фѣгѣдѣеск кѣ маї тїрзїѣ в'оїѣ
повестї ши еѣ о ѣнтѣмїларе фoарте комїкѣ че
аѣ авст о mare ѣнрїзїре азѣпра вїеѣеї меле
ши аѣ фост кїар прїѣїна че м'аѣ їндемнат а їм-
вѣрѣїша карїера де марїнѣ.

— Eatѣ dar кѣ їнѣел :

(ва зрмѣ)

Телеграфіа Електрикъ.

Телеграфъ ші-аѣ dobъndit зп лок insemnat in Економіа социалъ din minstъл че аѣ inchetat a фі спре întrebvingarea есклзвѣ а Окърмзі-рілор ші s'аѣ dat in despъnerеа ші a partікъларі-лор. Din inchenst ел нѣ аѣ fost de кѣт зп instrъment ал гѣвернѣрілор. Кзпоскѣт este кѣ фра-цілор Шап este datoаре Франція кѣ чел дін-тѣіѣ телеграф аеріан inфіингат пе пѣмінтѣл еі in анѣл 1793, de ла Paris кѣтрѣ Рінѣ, ші акѣ-рѣіа інтѣіа лѣкrape аѣ fost de a trіmite адѣ-пѣреі пѣмітѣ Convention inштіингаде десуре лѣраеа Фортѣлѣ Kondé împrotіва Аѣstrienілор, in анѣл 1793.

Ачест mod de комзнікаре аѣ fost фѣрѣ in-доіалъ о пропѣшіре. А trіmite таінік ші in скѣрт тімп о veste ла сѣте de міле аѣ fost зп ре-зѣлат каре пѣсе лѣмеа in міраре інтр'о вре-ме кѣнд мінціле нѣ ера ѣнкѣ депрінсе кѣ мін-пѣнателе іскодірі а indѣstrieі moderne.

Дар че ера ачеа неперѣектѣ inчеркаре пе лѣнгѣ фактѣріле че videm астѣзі in Еѣропа. Телеграфъ аеріан este зп instrъment кѣ тотѣл не-перѣект, сѣпѣс skімѣтрілор атмосферіче, черѣнд зп mare пѣмѣр de întrebvingаці ші мѣрѣініт in кінѣріле sale de комзнікаре; дѣ време че телеграфіа електрикѣ este netѣгѣдѣіт instrъ-mentѣл чел маі комплет ші чеа маі мінѣнатѣ іскодіре prodѣсѣ de мінтеа omeneаскѣ.

Ворѣнд аіче десуре телеграфіа електрикѣ поі vom konsіderао акѣм нѣмаі in прівіреа еконо-міеі політіче, мѣрѣініндѣне а арѣта кѣ, маі а-лес прін челе din зрмѣ імѣзпѣтѣцірі, телеграфіа електрикѣ аѣ кѣпѣtat о пѣтере de transmitepe маі немѣрѣінітѣ, інтр'ен grad de репецізне каре німічеште челе маі марі депѣртѣрі. *

* Дн зпѣл din пѣмереле віітоаре vom да о idee десуре а-паратѣріле телеграфіче.

Statspіле-Unіte din Америка фѣрѣ локѣл зп-де інтѣіѣ ачест mod de кореспондаре лѣѣ о ма-ре десволтаре ші інтрѣ in обічеізіріле попорѣ-лѣі; ші ачеста din прічінѣ кѣ аколо телегра-фѣріле s'аѣ inфіингат прін маі мѣлте компаніі partікъларе каре de indаtѣ ле-аѣ сѣпѣс інте-взіндѣреі пѣблікѣлѣі кѣ прецѣрі фоарте редѣсе.

Din протівѣ in Еѣропа toate гѣвернѣріле аѣ фѣкѣт грешала de аѣ пѣстрат pentрѣ sine instrъmentѣл телеграфік, ші кѣнд л'аѣ dat in дис-пѣнереа пѣблікѣлѣі нѣ аѣ фѣкѣт'о de кѣт кѣ ні-ште прецѣрі імповѣрѣтоаре, інгресінд ѣнкѣ а-честѣ кореспѣндере кѣ фелізірі de нетребніче формалітѣці ші кѣ о недреантѣ неінкредере. Еле аѣ пѣрчес tot deазна de ла ачестѣ гре-шітѣ idee: кѣм кѣ телеграфъ, din фіреа лѣі, este menit а фі зп instrъment політік ші каре нѣмаі прін времелніче екченціі сѣ пѣтеа інкзвінга спре фолосѣл фецелор partікъларе; прін зрмаре л'аѣ konsіderat ка зп мізлок de taksіѣ. Transmіte-rea зпѣі депеше прівате ціне пѣцінѣ келтѣеалѣ каре ші ачеста нѣ атѣрнѣ de депѣртаре; ші кѣ toate ачесте прецѣріле кореспонденцілор sіnt аша de марі маі pretstіндене інкѣт чеа маі mare parte а пѣблікѣлѣі нѣ аре мізлоачеле de а о întrebvingа. Нічі о зшѣріндѣ нѣ s'аѣ фѣкѣт pentрѣ ачестѣ нѣмероасѣ класѣ, нічі о мѣ-сѣрѣ нѣ s'аѣ лѣат pentрѣ de а інлесні тѣтѣпор стѣрілор ші а попораліза ачест mod de корес-pondенгіе. Din ачестѣ прічінѣ провине кѣ тре-ја телеграфікѣ че аѣ inchenst а се лѣці пе фаца Еѣропей, ші ла каре ші деара noastră е кіематѣ а адѣоці in кѣрѣнд зп фрагмент de лініе, нѣ prodѣче че ар треѣзі сѣ prodѣкѣ, кѣ пѣблі-кѣл rap'л întrebvingеазѣ ші кѣ ел нѣ се фоло-сеште de віне-фачеріле економіче че і-ар пѣтѣ адѣче. Зічем віне-фачері економіче pentрѣ кѣ попоралізареа кореспондѣреі телеграфіче е менітѣ de а фі pentрѣ prodѣчереа авѣцілор de ачелаші фолос прекѣм аѣ fost deskідепеа рѣ-ніделор мізлоаче de transportаре а persѣане-

лор ші а ляркэрлор, адік: дрэтаріле де фер, вапоареле ші ателе; целл лор фінд де а кь-шіга време, де а да продчереі ін фекаре памѣ ал комерцллі о маі mare активitate, де а ім-пудіна капіталрліле непродуктоаре, де а інлесні тірзірліле ші а гръбі інкїеэреа токмелелор.

Konsidernd телеграфіа дін алт прівіре, ea este кіematъ а фаче слъже ші маі де кпетеніе комерцллі. Дакъ не vom інкїнзі лініле телеграфіче інтинсе нъ нѣмаі не тоатъ Еѣрона чі ші не тоате пнтърліле чівілізате а пзмїнтллі, атнче пудіне чеасрї вор адїнче пентрѣ а сѣ прїімі ші а сѣ трїміте vestіле де ла пїецеле челе маі депъртате зна де алта; атнче вор ліпсі несїгранцеле каре тлвзрѣ аша де ades реладїіле перудїторешї, ші ачеле вѣете че респндескѣ нелініште ші фавореазѣ спеклърліле неїертате; атнче сѣ інфїінгазѣ зн фелїх де кѣмпнлъ обштеаскѣ, ші продчереа се фаче не атърнатъ де інтлмплрліле скїмбѣтоаре а ле політїчеї.

Телеграфіа електрїкѣ дар інлеснеште продчереа авдїілор ін доѣ фелїрї: 1^{-а}, прін економїа де време, дін каре хртеазѣ скъдереа капіталллі непродуктор, ші 2^{-а}, прін зн еквілібрѣ џенерал інтре пїеціле комерцїале ші каре мїкшреазѣ інрїзрїреа політїкѣ асѣпра комерцллі. Кїар ін прівїреа кърат моралѣ, телеграфіа аре о нетлрѣдїтї інрїзрїре асѣпра попоарелор ші este менїтѣ а адъче ін ексістенца оменїреї чеа маї адтлкъ револудїе, інлеснїнд інтрескїмбареа і-делор каре атнче ва фї маі атѣт де лесне ка ші кѣнд оаменїї ші ле-ар імпъртлші дін віѣ граїл.

Ін адеврѣ, зїоа тлкъ нѣ аѣ sosїt знде ачесте марї іскодїрї се вор інтемеїа кѣ тоате а лор тлреде консеквендїї; дар ам грешї мълт дакѣ ам креде кѣ sosїреа ачеллї moment este асклнл інтр'зн депъртат віитор. Кѣчї треблїе сѣ прівїм кѣ ачесте ашеземїте черѣ зн капітал фопрте тлрїдїніт ін пропордїе кѣ ателе: Доѣ саѣ треї sste де мїліоане ар фї де адїлнл пентрѣ а акоперї пзмїнтл кѣ челе маї імпортанте лінії телеграфіче.

Din zїоа кѣнд пацііле каре прін а лор чівїлізаціе ші авдїї стаѣ астлї ін фрнтеа челоралалте, се вор інделече інтре еле, дін ачеа зї сѣ ва пстѣ імплїні ачеа тлреадѣшї лініштїтл револудїе, електрїчітатеа префѣкндлсе ін клрїерл чівїлізаціеї ва імбрѣдїша планета ноастрѣ кѣ а ле sale браде вїне-фѣкѣтоаре, інтрескїмбнд ідеїле ші інтемеїнд інтре тоате попоареле о адеврѣтл консѣрѣдїе моралѣ.

Knoskст este четїторлор нострї кѣ ші деара ноастрѣ інфїіндеазѣ доѣ лінії телеграфіче дін каре зна, ачеа де ла Іашї ла Чернѣлї, песте патрѣ септлмтлнї, чел мълт, ва інчене а лккра; чеа-лалтѣ, де ла Іашї ла Галадї, спертлм кѣ се ва інфїінца ші се ва дескїде не ла сѣвршїтл лї Маїл віитор, ші sїntem мълдлмїдї а пстѣ інкїеэ ачест артїкол прін о veste атѣт де ферїчітл пентрѣ Молдова.

I. A. K.

Календареле анллі 1855.

Анл ноѣ не-аѣ адлс, длрѣ обїчеїл, маї млрте Календаре ші Almanaxрї. Авем дїнаїтеа ноастрѣ ші дін Молдова, ші дін Блковїна, ші дін Balaxia, ші дін Transilvania. Basarabia sїнгрѣ не лінсеште! Дн ачестл провиндїе де млртл нѣ се маї пвлїкѣ Календаре ротлнештї.

Календарл Домнллі Барїд дін Брашов се деосевште прін артїколе де фолосїндѣ пвлїкѣ.

Ачел ал Дллі Екхард дін Чернѣлї дшї пстреазѣ форма аб антико ші клрпїнде тарїфа тїмбрллі, рлндлелла постелор, ліста іармароачелор дін Галїдїа ші кѣтева повестїрї каре се деосевскѣ прін зн стїл латїно-полоно-рѣтено-знгаро-цермано-ротлнешк че аѣ карактерїсат тотдеазна літератлра Блковїнеї, афарѣ де о sїнгрѣ екшелдїе, Јлрналл Блковїна рлпосат ла 1849.

Календарл Дллі Горїеанл дін Блкрештї е борат дн трлдчереї ші поезїї де дзїнлз а ла сан фассон, — (vezї влката де поезїе че поартл ачест тїтлз, днподовїтл кѣ о ортографїе адеврѣтл sans faѣон.)— Nлмїтл календар

maî este знкъ lăstpat ші кз дожь литографіи репрезентънд: зна пе M. Sa Săltanăltpatat de Алтегъ—tradăcere san fasson de кьвжнтъл hautece — ші алта, планъл четъдѣі Sevastopol пе каре зп нъстръшник poet tot din ачест календар дл римеазъ кз Konstantinopol. Kestia Orientăлі, пе лънгъ алте испрѣві ферічите, аѣ днавѣгит дікціонаръл поеділор ромъні кз римеле кз маî пегин ферічите: Sevastopol-Konstantinopol. Мъл-дъмітъ Длѣі Горжеанъ каре prin ачeastъ iskodipe аѣ adăss o armonioasъ дмпрезнаре днтре дожь ораше че птъз акъм нѣі visa de a se днтълні ші а рима дмпрезнъ.

Календаръл Бъчѣшнълі Poman din Іаші аѣ хотърит дп анъл ачеста съ снаріе вавеле, дмпъртъшндъле Профедіиле лѣі Kazamia ші превестиндъле nentpъ а-пъл 1855 плъндері, грозава коръмпере ал Asici, фокърі, конърърі, ші ръсвоаіе. Норочіре днтъ кз кз-прінде ші профедіиле зні Aratanгел маî проаснѣт skpis de D. B. Alesandreskъ. Ачест артикол плин де змър вѣіхемте рідіколъл ачелора каре аѣ крезѣт кз чел маî зпн кпн ка съ eastъ дп зндъ este de а'шѣ а-пина зп овѣі дп коада нѣмелѣі. Ын алт артикол ин-teresant este: Мънъшіле лѣі Omer-Паша.

Dintre поезіи челе маî днsemnate sânt: а) Че'мѣі плачѣ, de асторъл маî sss чіtat; б) Ана тече не-треле ретънѣ, de D. Дъскълескъ; с) Ын toast de D. Гѣсті; д) Stejarъл sinгъратик, de кавалеръл K. Stamati, чел de пе зртъ poet din desnationălisata Basarabia; е) Ossl de ros, фавълъ adpesatъ de D. Negăлічѣ limgăшitorілор, ші днсфършит: Мърдерілъ ші Stelіca, валадъ попорадъ а кърѣіа астор n'am тревзінгъ съ'л нѣмеск; este destъл de а о четі supе а шіі кз провине дпн ачесаши панъ каре пе-аѣ dat Doіnele ші Лъкріміоареле.

Кз пъреде de рѣѣ videm кз дп аніі ачештіа зні е-диторі de Almanaxърі ромъне s'аѣ дншелат а пѣліка а-семіне proaste компънері ка Профедіиле лѣі Kazamia. Misia Almanaxърілор, картеа чеа маî попорадъ дп toate церіле, este de а лъміна ші а мораліса, іар нз de а respъndі preјъdege, sănepstіgіі, nseđdo-профедіі. Aratanгелъл векіз аѣ фъкѣт дндестъл рѣѣ; n'avem тревзінгъ ші de Kazamia!

Ачeasta аѣ дпцелес'о D. Г. Asaki акърѣіа Kalendar nentpъ ромъні, ші дп анъл ачеста, окъпъ чел de'нтълз лок дп літератъра Almanaxелор, дъндъне deosebite артиколе de зп меріт че ва цinea маî мълт de зп an.

Валеа Алѣъ, новелъ din istoria Moldovei, de D. Asaki, компънере de зп mare пред nentpъ ромъні, кзпрінде epizodele челе маî dramatice ші маî ero-іche din віеада лѣі Stefan чел mare. Ачeastъ новелъ sinгъръ ар форма зп зърај днsemnat дп літератъра націоналъ, ші ашѣ дорі съ о вѣд реprodăssъ днтр'о колекціе de'мпрезнъ кз новелеле исторіче а D. Asaki din Almanaxъріле анілор тревзѣт. Маî recomъnd четі-торілор меі Starea de фадъ а Institutълѣі філан-тропик Grigorian de Dr. A. Фѣтх, ші Testamentъл лѣі Николаі Рощка Kod реанъ, зп вped-ник ромън кареле 'шѣ аѣ лъsat тоатъ авереа nentpъ фндация дп Бърлад а знеі сколі de фете, а зніі snital, а знеі bisepічѣ, ші споріреа скоалеі пѣліче дп-temeіatъ маî дпainte de фатесеѣ Geopri tot дп ачест ораш. Днтре артиколеле tradăsse, menite de а respъndі ideі morale ші religioase днтре попор, se de-osebeskъ: зп екстракт din Maksimele лѣі Дарош Фъколд de N. Istrati, ші Віеада оменаскъ de A. Овреціа. Дп колекціеа de poesii че днкеіе Ка-лендаръл, am зъріт Patriea de D. Ioan Іанов, че фаче зп кзріос контраст кз оделе пѣлікате de ачеш-таш дп Gazeta Moldaviei din анъл тревкст № 24 ші ателе. Poesiea este зп dap дъмнезееск каре тревзѣіе днтревзінгат nentpъ челеварае аdevърълі ші а фръ-мосълі, іар нз а фі prostăsatъ політічеі ші perso-налітѣдлор. Сършнд нз тъ pot опри de а нѣкіема лъареа амінте ашъра Кънтікълѣі пъстореск кз каре се днкеіе новела исторікъ а Валеі-Алѣе, зна дпн челе маî фръмоасе вкъдѣі de poesie че аѣ ешит дпн пана Длѣі Asaki.

М. К.

Poesie.

Нъсърѣіка Мъреі.

De trei zile-акъм пе mare
Navігънд фъръ 'нчетаре,
Noi пъмжнтъл n'am зъріт!
Вжнтъл сѣфъл ші ne'mпнѣе;
Orizonъл пе дпчінде
Ка зп черк немърініт.

Дн че парте се рѣде
Окѣл омѣлѣ нѣ vede
Декѣт змѣде кѣмпнѣ.
Мареаї латѣ шѣ адѣнкѣ!
Чѣне шѣе, мѣне зѣкѣ,
De-om маї фѣ пѣнтре чеї вѣї!

Zioa тpeчe, zioa skade
Шѣ не гѣндѣрѣ омѣл каде,
Săsmînând днчетѣшор.
Noante-adsue мѣ де стеле;
Омѣл trist, прѣвѣнд ла еле,
Варсѣ-о лаврѣмѣ de dor.

Дар о пѣсѣрѣкѣ вѣне
Превестѣнд дермѣрѣ вечѣне,
Liman vesel шѣ deskis.
Пе катарг ea saltѣ, кѣнтѣ,
Ne zîmешte, не днкѣнтѣ
Ш'аної своарѣ ка зѣ vis.

Днтр'ѣн сѣфлет кѣ simѣре
Astѣел гласѣл de izbire
Сѣнѣ дѣлче-пѣкѣнтѣтор,
Шѣ din noantea 'ntzекатѣ
Дл тpeзешte deї apatѣ
Мѣл фѣрѣче вѣитор.

Astѣел гласѣл лѣберѣдѣї
Ba sѣna'n zioa дрентѣдѣї
Pentрѣ вѣата деара mea,
Шѣ din зѣмpeде дѣрereї,
Steoа мѣндрѣ-а днвѣреї
Pѣсѣрѣ-ва pentрѣ ea!

B. A.

Nada шѣ Кѣтѣкѣл.

(Фавѣлѣ).

De шѣ п'am дарѣл de гѣчѣт,
Вѣзѣнд днсѣ не флѣтѣр не лѣнгѣ лѣтѣнаре,
Презѣчереа'мѣ дндатѣ дншѣ арѣ-а еї зрмаре :
Кѣ ел нѣ скапѣ не пѣрлѣт!
Aчeastaї o асемѣнаре,
Din каре четѣторѣї не самѣ-шѣ вор опрѣ,
Кѣт вѣнеле дор simѣрѣї дн парте вор дорѣ.
Iар еѣ азd adese їертѣнд дншѣї грешалѣ
Sѣв nšme de o глѣмѣ, de кѣпет тpeкѣтор;
O! тоатѣ тpeкѣ не лѣме! дар фанта рѣї фатадѣ,
De-а eї adimenѣре нѣ подѣ скѣла зшор.

Цѣздекѣторѣл каре

Ла 'ntѣїа лѣнекаре

Вpeа кѣпетѣл s'adoармѣ кѣ пѣlda зпор алдѣ...
Sѣ шѣїдѣї кѣ'n тѣршѣвѣ ва 'ntрече не чеїлалдѣ.
Ѣн кѣшѣтар че-odatѣ лѣз не an добѣндѣ
Кѣт канете, e 'n stare не татѣл сеѣ сѣ вѣндѣ.
Ѣн адвокат че кpeде сѣ факѣ негрѣл алѣ,
Дѣнѣ а mea пѣрere арѣ морал кам слав.

Ѣн jsne кpeскѣт vѣне,

Дар преа'пѣнтат de sine

Дн оарва-ї днргѣфаре не лок е кап-strikat.
O jsнѣ фpѣмѣшѣкѣ че кѣрте нѣ прѣїмешte,
Maї мѣл днсѣ кѣ зѣл пѣн зѣргѣрѣ monotешte,
Шѣ e непѣсѣтоаре кѣтрѣ ал сеѣ варват...
Se афѣл не зѣ лѣчѣї опрѣ кѣнд de-алѣнекат.
Aчeла каре-ї плаче tot ĩntрѣї сѣ adšne,
Ѣмѣлѣнд din kasѣ'n kasѣ, лe 'нвѣцѣ de mѣнѣне,
Дар maї тѣрзѣї... вѣд днсѣ кѣ спорѣл de ворѣїт
M'ар da de гoл ла лѣме кѣ an днвѣтpѣнѣт,
Кѣчѣ vpeмеа кѣтрѣ тоамнѣ se фаче maї плоїоашѣ,
Iар вѣрsta 'naintatѣ de ворѣт вѣкѣроашѣ.
Sѣ las дар алte пѣlde шѣ фавѣла сѣ-мѣ snѣн,
Aша пpeкѣм мѣ-аѣ snѣс'о шѣ mie зѣ om бѣн.

Ла хелештеї, нѣ mare, дн zѣnda-ї ачeа лѣнѣ,

De кѣрѣкѣдѣ пѣлѣт,

Kѣ zѣndѣге вѣїeїї шѣ lenешїї din sat
Kѣтѣї de тоатѣ мѣна zѣndѣа не днчетат.
Ѣndѣтѣл ка мѣ пѣnda vpeа maї ales рѣдаре...
De мѣлte опрѣ пѣскарѣїл дн лѣнгѣ ашѣнтаре
Ла лeгѣлѣnda пѣлѣт se зѣлпеклѣнтѣт:

Eа пeре; ел smѣнчешte

Шѣ'n лок se тpагѣ пeшte,

Se 'npredѣngeazѣл nšmaї кѣ nada ĩа lѣнsїt;
Kѣтѣкѣл de сѣз мѣлѣл дѣї шѣ фѣкѣ рѣпѣре.
Astѣел зѣ kѣlїk snрѣnten, sѣmѣг din а лѣї фѣре,
Cam дншѣла adese шѣ не пѣскарѣїї meї.
Дар нѣї тpeкѣ пpe мѣлte; кѣчѣ днтр-о zї, кѣнд eї
Ѣndѣїаѣ днтрѣ рѣдаре, kѣтѣкѣл se 'пѣкѣntase

Шѣ кѣрѣкѣде мѣї

Дн пpeїmѣї adsnase:

„Ѣїtagѣвѣ, лe zise, кѣм staѣ de ла о лалѣ

O nadѣ... doѣѣ... тpѣї...

Л'ал патрѣлеа... adїo дpe фѣрѣчѣта валѣ

Шѣ тодѣї kѣтѣїї vїї!

Aша, ел аdevѣрѣл тѣрзѣї л'аѣ прѣченѣт:

Kѣ de adimenѣре сѣ фѣдѣї ла днченѣт.

A. Donїї.

ХРОНИКЪ.

8. Iansarie, 1855.

Indată dăpă întăpărea актаși de аliангъ кс Пстеріле de аnss, Аsstria аѣ trіmіs ла крѣта Pssіeі kоnіe алтспатъ, зікѣ газете-ле strѣіне, іmpресънъ кѣ note есплїкѣдаре челор патрѣ пнктарї de гарангіе пре каре, прїіmіnd-ле Іmpѣратъ Pssesк, ар фї а се іntemeіе о паче statоrнїкъ не вїітор.

Iар крѣдеї Pрссїене potрїvїt apt. 6. dїn traktat, і s'аѣ фѣкст dїn partea Пстерїлор, іndemnаре de а се lїnї шї ea кѣтръ дѣ-селе. Mїnїстръ тресїлор-дїn-аѣаръ, варонъ de Mantафел, аѣ черѣст сѣ і се kоmнїче шї notele trїmїse Pssіeі о датъ кѣ kоnїа traktatsлї de аliангъ, шї рефѣзндсїse аѣ ѣрmat, dїn partea крѣдеї Pрссїене, амѣнаре de а се деклара.

Дѣпъ асаста Іmpѣратъ Франчесїлор іn кѣвѣнтъ слѣ ла дес-кїдере аdѣнѣреї аѣ zїs кѣрат кѣ аре вѣне шперѣрї кѣ Цер-манїа іntре агъ ва сѣ се впеѣскъ кѣ Пстерїле че спрїјенескѣ не Тѣрчїа іn kоnтра Pssіeі. Iар деспре traktatsлї dїn 2 Dekem-врїе аѣ zїs кѣ „de о kam датъ нѣ este de кѣт о аliангъ desen-сївъ, neste пѣгїn іnsъ поате фї шї оѣенсївъ.“ De алтъ parte ın Enглїтера оnїnїа пѣлїкѣ de'іmpресънъ кѣ mїnїстрїї регінеї се іn-прїјескѣ че вор фаче маї вїне ка сѣ зрмезе рѣсїоїл маї кѣ маї ізѣнде de кѣт пѣлъ акѣн. Іn momentsлї асаста, фїнд кѣ дѣспре календарїл аnssenїлор сѣntem кѣтръ сѣршїтл лїї Iansarie, поате кѣ, дѣспре traktatsлї de аliангъ, s'аѣ шї аles оарешїче dїn сѣтѣїрїле превѣзсте прїn apt. 5, адїкѣ, neste пѣгїn шї Аsstria ва лѣа partea лѣсїоїл че зрмеазъ акѣн nentрѣ sїrsпїtatea Тѣр-чїеї шї nentрѣ паче Евронеї резѣмат не vase statоrнїче. Базеле пѣчеї, дѣспре кѣвїтеле Mїnїстрлїї тресїлор dїn-аѣаръ л Enглїтереї, іn seанда парламентлї dїn 22 Dekemврїе tpeкeт, ар фї асесте:

Пнктл чел dїntѣs, зіче Lordъ Цїон Pссел, се атїнде de prin-сїпate л Дѣнѣреї че аѣ fost кѣлкате de оmїlїe рссентї шї прїn мїллокл кѣрора, іnконтра traktatsлї de Andrianополї, шї аѣ фѣкст Pssїа дршм кѣтръ Konstantїнополї. Воїнда este de а пѣне пре локсїторїї крестїнїї dїn ачеле прїнсїпate сѣс гарангіа челор чїнчї маї Пстерї але Евронеї, астѣел ка дакѣ Pssїа ар маї чер-ка сѣ ле атаче, прїнсїпатеде ачеле сѣ фїе deodatъ спрїјенїте de кѣтръ челе патрѣ Пстерї знїте nentрѣ а рессїнѣе атакареа. Іn-тр'асест пнкт s'аѣ snїt шї Аsstria шї Pрссїа. Пнктл ал 2-ле este дескїдереа плѣтїреї Дѣнѣреї не каре Pssїа аѣ іnkї'o іn kоnтра traktatsлї de Vїена. Асѣпра асестїї пнкт тревѣїе асе-мене о гарангіе dїn каре іnsemnate фолоасе вор іsvорї nentрѣ тоатъ Еврона. Ал 3-ле пнкт, este реvїsареа traktateлор dїn 1841. Іnтр'асест пнкт пар'кѣ s'ар маї іntїmїnа престѣїї. Дѣспре челе че ам вѣзст, адаоде Lord Цїон Pссел, sokотїm кѣ п'ар пре фї sїrsпїtate nentрѣ Konstantїнопол лѣса іn нїчоаре Sevastополъ чї о пѣвнїе, mare de а фаче паче кѣ Pssїа, фѣрѣ а довѣндї га-рангіа асаста nentрѣ неатѣрпареа Тѣрчїеї. Ал 4-ле пнкт прї-веште ла аsїrsрареа че тревѣїе сѣ дее Евронеї M Sa Сѣлтанлї: кѣ sзїvшїї Нордеї вор фї deopotрївъ de vїне trатадї шї кѣ тогї, фѣрѣ deосеїре de релісіе, вор авѣ ачелешї арїvїленїї.

J**

Мисчеле.

Галбен-Ром-Вердї. — О дамъ фрѣзмїкѣ каре се пѣ-внненте дѣпъ оперїле лїї Вердї, зічеа зншї кавалер ла театрѣ: Ах! domнѣл меѣ, кѣнд аsd мѣзїка асестїї maestro, іnїmamїse дндїошазъ, сѣчѣеле фїерѣе дн мїне шї мѣ фак не оvраз кѣнд галѣнъ, кѣнд рошїе... dar dta?

Pedaktor pезлнзетор: В. Aleksandpї.

— Еѣ, кѣконїдѣ, ресснсе кавалерл, нѣ мѣ фак нїчї ром нїчї галѣн, dar nentрѣ drarostea dїale амї vrea сѣ мѣ фак Вердї!

Лїзде нїнтре каларашї. — S'аѣ прїїmїt ла редакціе зр-мѣтоаре скрїсоаре:

„Domнѣле редактор!

Вїне-воїдї а аскѣла кѣ дндсраре тѣнрїїрїле зншї nenорочїт каре аѣ аdїns а нѣ маї шї znde сѣ се аскѣндъ nentрѣ ка сѣ ска-не de прїонїрїе соартеї шї de drarostea знор лїтераторї dїn церїле ромѣнешї. Еѣ сѣнт, de кѣнд лѣмеа, о фїндѣ неdнsemnate, modest, кѣчїмъ нѣмеск Ѧ скрпт. Натѣра м'аѣ nedрентѣїт дѣндс'мї шн глас дндсшїт шї глас ка de оѣїkos; прїn зрмаре, днї плаче а фї petras прекѣт се поате dїn івалъ, шї а трѣї дн лїнїште прекѣт се кѣвїне знеї фїндї кѣ жѣштате de сѣлет ка мїне. Кѣноскѣндсїмї фїлтѣра зрїчїоасъ шї рїдїколъ че мї-аѣ dato словачїл Kїрїлъ, асемѣлндсѣмъ кѣ зн dronїkos кѣ vрадеде рѣдїкate кѣтръ чер, мѣ фѣр esk. de срї че порнїре амїсїоїоасъ шї нѣ dopesк алтъ de кѣт de а ремѣнеа пердст нїнтре челелалте лїтере dїn алѣabet... Dar, о! fatalїta! о! крзїме а соартеї! о! че дї а пѣчѣ! de зnde шї пѣлъ znde ам авст днр'о зї nenорочїреа а траче лѣареа амїnte а зншї лїтерат, шї не лок ам fost пердст! adїo лїнїште! adїo vїадѣ sїmплъ шї пѣлѣкѣт! ачел лїтерат фѣрѣ мїлѣ м'аѣ арїтат kоnтрацїлор сеї ка о kо-тоаръ, ка зн sїмвол vреднїк de а днфїндга зн ноѣ кѣлт пре пѣмѣнт. Дѣспре zїsa лїї еѣ амї фї:

1. Temelia Gramatїceї romѣneshї.
2. Dovada чеa маї netѣrѣdsїt de latinїtate а neамѣлїї romѣneshї.
3. Лїтера чеa маї vреднїкѣ de днпnodовїт лїтератсра ромѣ-неаскѣ.

Шї аша мѣлїї dїn лїтераторї шї-аѣ іmpѣs datorїа de а мѣ skоate дн лѣме, de а мѣ аnїна ла сѣршїтл челор маї пѣл-те кѣвїnte, днкт мї-ам гѣсїт велеооа нѣ нсмаї кѣ челелалте лїтере dїn алѣabet че сѣнт злїаре de мїне dar шї кїар кѣ тї-пографїї че vластемъ днмѣлїреа mea.

De атнче, Domнѣле Редактор, вїеада мї s'аѣ фѣкст несѣ-фѣрїтѣ кѣчї ам аdїns, прекѣт аѣ snss зн om de rѣst, кїар ка зн лїзде de нїнтре кѣлѣрашї. Дн зѣдар ам protestat, дн зѣдар ам черкат сѣ-ї фак а днцелеле не пѣднпквадїї меї прї-етїнї кѣ: 1°, de vреме че днор лѣреазъ nentрѣ lїмнеїреа, дн-вогѣдїреа шї днфрѣзмсѣдареа лїмвѣї ромѣнешї, ар тревзї сѣ се окѣне de а о фаче дѣлче, соноръ шї армонїоасъ шї, прїn зрмаре, ар тревзї сѣ се фѣреаскѣ de днмѣлїреа знор лїтере хххѣре ка мїне каре даѣ лїмвѣї зн карактер sїnїстрѣ шї о еѣфонїе дндсшїт.

2° Кѣ дакѣ вроекѣ а се депѣрта de славонїsm ар фї кѣ дрент сѣ се фѣреаскѣ de а іmїта фортеле ортографїеї славоне, дн-тревзїндсѣмъ не мїне дн трѣпл кѣвїтелор прекѣт Славїї днтрѣвзїндсѣмъ не Ъ... ш. ч. л.

Toate асесте резоане а теле аѣ remas neаскѣлате... шї еѣ nenорочїтл, нѣ маї ам penaos! Фїнд деchї кѣ шї d-та, Дле редактор, аї днченст а пѣлїка о фоаїе лїтераръ, іеѣ дндрѣз-неалъ адї фаче плекатъ рѣзѣмїnte ка тѣкар d-та, сѣ мѣ ламї дн паче. Дестл este de mare нсмѣрѣл слѣвїторїлор меї. Аїї мїлѣ de мїне; фїемї dѣшman ка сѣ мѣ pestорнї dїn postл дн каре ам fost рѣдїкат фѣрѣ нїчї зн мерїт персонал шї фѣрѣ кѣт de пѣдїнъ дорїндѣ dїn partemї.

(Іскѣлїт:) Ѧ. (Ѧкѣ скрпт)

Typographia Franceso-Romāna.